

MATKAILUA JA LOMANVIETTOA

VUOKSEN LUONTO HOUKUTTELI

Imatrankoski oli 1800-luvulla Suomen suosituin matkailukohde. Vilkkaaksi virinnyt matkailu alkoi vähitellen näkyä myös Vuoksen alajuoksulla: ”*Mah-tava Vuoksi on kauniimpia ja mielenkiintoisimpia matkailureittejä mitä ajatel-la saattaa ja varsinkin luonnonihailijalle suositettava. Luonto on täällä aivan erikoinen...toisinaan vedet kapenevat uomaan, jossa voimakas virta kuljettaa venettä, toisinaan laajenevat ne järviksi, joiden rantamat ovat taajaan asutut ja viljeltyt, toisinaan haarautuvat ne useampaan pieneen väylään, jotka mut-kittelevat vihannoivien saarten lomitse. Toinen vaikutelma seuraa toista, näky näkyä, uusia, erilaisia kuvia ilmestyy ehtimiseen katsojan eteen ja mielen valtaa omituinen odottava löytöretkeilijän tunnelma*” (Karjala-matkailuopas 1925). Vuoksen varren luonto jaloine lehtipuineen, pähkinälehtoineen, harvinaisine kasveineen ja lintuineen oli luonnonharrastajalle toivekohde.

Vuoksen vehreät rannat ja kauniit maisemat houkuttelivat maaseudun rauhasta nauttavia lähikaupunkien, kuten Viipurin ja Pietarin asukkaita pysyvämpään lomanviettoon Jääsken kihlakuntaan. Huvila-asutusta syn-tyi 1800-luvun lopulta alkaen etenkin Antreaan sekä Vuoksen suulle. Myös pienimuotoinen majoitustoiminta näki päivänvalon: venäläinen konsuli Clement Moussnikoff rakennutti Ikävalkolan kylään kolmikerroksisen hu-vilan ja perusti paikalle täyshoitolan, josta myöhemmin tuli Ylä-Vuoksen maamieskoulu. Syvälahden kylässä oli Silvana-niminen lepokoti, joka oli kesävieraiden suosiossa. Muutto kaupungista kesäksi maalle oli tavallista ”paremman väen” keskuudessa 1920- ja 1930-luvuilla. Perhe asui kesäajan huvilalla perheen isän työskennellessä kaupungissa. Ne kesävieraat, joil-la ei ollut omaa huvilaa vuokrasivat asukkaiden piharakennuksia tai jopa päärakennuksiakin lomanvieron ajaksi.

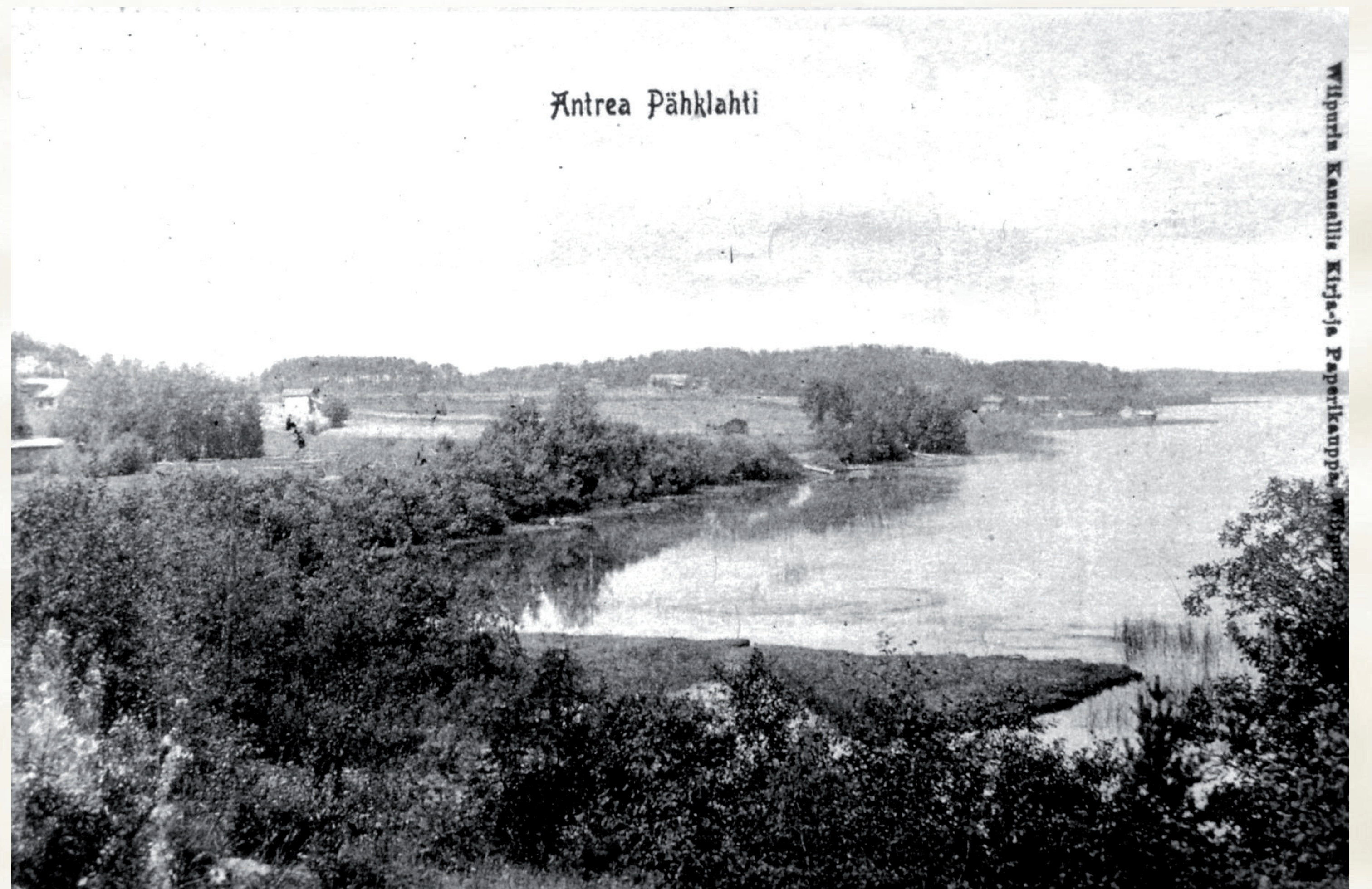

Kersti Bergrothin huvila

Viipurissa syntynyt kirjailija Kersti Bergroth vietti kesi-ään Antreassa. Antrean murteella kirjoitetut näytelmät ”Anu ja Mikko” (1932) ja ”Kuparsaare Antti” (1956) nousivat Bergrothin suosituimmiksi suomenkielisiksi teoksiksi. Kuvassa Kersti Bergrothin huvila ja kesävierai-ta. Kuva Museovirasto.

Bergroth puki Antrean ihmisiä ja maisemia moniin teoksiinsa samoin kuin kuvataiteilija Georges Winter. Oopperalaulajatar Hanna Granfelt, Richard Straussin luottolaulaja, harjoitteli aika ajoin huvilansa pihalla Kuukaupissa. Hänen äänensä kantautui yli kahden kilometrin päähän Antrean kirkolle saakka ja laulun alkaessa väen kerrotaan tulleen pihoilleen sitä kuuntele-maan.

Kulttuuri-, tiede- ja yritys-väki vietti kesiään Vuoksen rannoilla. Antrean kujilla saattoi törmätä kuuluisaan oopperalaulajaan, näytteli-jään, kirjailijaan, teatterioh-jaajaan tai tiedemieheen. Yhteisiä kesärientoja, joihin sekä kesävieraat että kanta-asukkaat osallistuivat, jär-jestettiin vilkkaasti. Keki-niemen kylän isäntien kerro-taan innostuneen kroketin-peluusta niin, että peli-illat venähtivät pitkälle kesäyö-hön. Jotta pallo olisi nähty, piti se kietoa valkoiseen ne-näliinaan. Vaikutelmat kihla-kunnan ihmisistä, luonnosta ja oloista inspiroivat lomaili-joita. Etenkin kirjailija Kersti

Vuoksen luontoa Antreassa

Vuoksen kauniit maisemat ja rehevät rannat jaloine lehtipuineen, pähkinälehtoineen ja mo-nine harvinaisine kasvilajeineen sekä lintuharvinaisuuksineen houkuttelivat sekä kävijöitä että olivat paikallisten ilona. Kuvassa Vuoksen Pähklahtea Antreassa. Kuva Imatran kaupun-ginmuseo.

KAHVINJUONTI KIELLETY

Terveysmatkailu oli alkanut kihlakunnan alueella vuonna 1911 kun 300–paikkainen Kirvun luonnonparantola otettiin käyttöön. Parantolan hoito-muodot perustuivat saksalaisen lääkärin Louis Kuhnen vesiparannusmene-telmään. Istumakylvyt, höyry, savikäreet, aurikokylvyt, öljykuurit ja kas-visravinto kuuluivat parannusmenetelmiin. Kahvia parantolassa ei saanut nauttia. Niinpä parantolan läheisyyteen syntyi useita pieniä kahviloita ja kerrotaan, että kesäiseen aikaan kahvilavieraita riitti niin, että kaikki eivät mahtuneet sisälle, vaan joutuivat juomaan kahvinsa ulkona koivujen kat-veessa. Parantolassa hoidettiin esimerkiksi leiniä, hermo- ja kuumetaute-ja, ruoansulatushäiriöitä ja munuaistauteja. Parantolasta tuli kuuluisa ul-komaillakin ja siellä oleskelivat monet julkisuuden henkilöt, kuten Paavo Nurmi, joka myös harjoitteli juoksua Antreassa.

Kirvun parantola

Kirvun Luonnonparantolan tarina alkoi, kun postineiti Maalin Bergström tutustui lääkäri Lo-uís Kuhnen hoitomenetelmiin. Bergström alkoi kokeilla hoitoja sukulaisiinsa ja tuttaviansa. Tieto onnistuneista hoidoista levisi nopeasti, ja parantolan rakentaminen sekä lääkärin palk-kaaminen tuli ajankohtaiseksi. Kasvisruoka oli olennainen osa hoitoja. Parantolalla oli omat puutarhat, joita puutarhurit hoitivat ja joista raaka-aineet toimitettiin tuoreena keittiöön. Kerrotaan, että parhaana mansikka-aikana viljelyksiltä ajettiin mansikoita hevosella paranto-lan ruokalaan, ne laitettiin suuriin kulhoihin ja jokainen sai syödä niin paljon kun jaksoi. Kuva Etelä-Karjalan museo.